

suttelemista laittamalla ja makeaa haukotusta.

"Samovaari on valmis", huudahti äiti.

"Me jo könnimme ylös!" vastasi Pavel iloisesti.

"Aurinko nousee", virkkoi vähävenäläinen. "Pilvet ajelevat kilpaa toisinaan; ne eivät ole kotonaan tänään missään paikassa." Hän meni kyökkiin puku epäjärjestyksessä, mutta hyvällä tuulella nukkumisen jälkeen. "Hyvä huomenta, äiti rakas; kuinka olette nukkuneet?"

Äiti meni hänen luoksensa ja kuiskasi: "Andrjusha, pysy lähellä häntä."

"Tietysti! Niin kauan kuin se meistä riippuu, me pysymme aina toistemme kyljessä, saatte olla siitä vakuutettu."

"Mitä te siellä kuiskaillette?" kysyi Pavel.

"Ei mitään. Äiti pyysi vaan että pesisin naamani paremmin, että työt minusta tykkäisivät", vastasi vähävenäläinen, menen ulos porstuaan peseytymään.

"Herää, nouse jo työpäiväsi!" lausui Pavel hiljaisesti.

Päivän kasvaessa haluttivat pilvet tuulen hajottamina. Äiti asetti astioita pöytänsä teetä varten, pudistellen päätänsä ja ihmetellen että he molemmat saattoivat nauraa ja laskea leikkiä koko aamun, vaikka kukaan tiennyt mikä heidän koltatonsa oli jo illalla. Ja kaikista kumminta oli hänestä kuinka hän itse saattoi olla tyyri, melkeinpuhuttu.

He istuivat teepöydän ääressä kulluakseen odotusaikaa. Pavel, tapansa mukaan, sekoitti hitaasti ja mieltiivisti sokeria lasiin lusikallansa ja suolasi huolellisesti leivänkannikan, joka oli hänen mielipalansa. Vähävenäläinen muutti jalkojansa pöydän alla — hän ei voinut koskaan asettaa mukavasti — ja katseli auringonsäteitä, jotka leikkivät seinillä ja katassa.

"Kun minä olin kymmenen vanha tenava", muisteli hän, "halusin ottaa auringon kiinni peleistä. Minä tartuin peiliin molemmin käsin, paskasin seinään, ja pau! Leikkasin käteni ja sain selkäsaunan palkkaani. Saatunani rökkiin läksin pihalle, jossa näin auringon rapakossa. Minä aloin kiivaasti polkea mutaa jalollani. Vihdoin olin aivan yhtyeensä ryvetyneenä, ja sain toisen selkäsaunan. Mitä piti minun tehdä? Minä huusin auringolle: "Se ei kivistä minua, sinä punainen paholainen; se ei kivistä minua!" ja pistin kieleeni ulos hänelle. Siitä tunsin lohdutusta."

"Miksi näytti aurinko sinusta punaiselta?" kysyi Pavel nauraen.

"Meitä vastapäätä asui seppi, jolla oli hyvin punaiset posket ja äärettömän tuuhaa punainen parta. Mielestäni aurinko muistutti häntä."

Äiti kadotti kärsivällisyytensä ja virkkoi:

"Parempi olisi jos keskustelisitte miten järjestitte kulkueenne."

"Kaikki on järjestetty", virkkoi Pavel.

"Turha on puhella asioista, jotka kerta ovat päätetyt. Se vaan sekoittaa meitä", jatkoi vähävenäläinen. "Jos meidän kaikki vangitaan, tulee Nikolai Ivanovitch ja sanoo teille mitä teidän on tekeminen. Hän on auttava teitä kaikilla puolin."

"Hyvä on", virkkoi äiti raskaalla huokauksella.

"Lährekälämme", virkkoi Pavel haaveksien.

"Eikä, parempi on että viivymme vielä oven sisällä", vastasi Andrei. "Turha on huolestuttaa poliisia niin usein. He tuntevat sinut tarpeeksi hyvin."

Fedja Maxim tuli juosten sisälle, heikkurana, punaiset pilkut poskissaan, väristen nuoruuden innosta. Hänen välikäsi hirsuutensa hävitti heidän levottomuutensa.

"Se on jo alkanut!" ilmoitti hän. "Kansaa on jo kaduilla, posket teräviä kuin kirveen teriä, Vysovschikov, Gusevit ja Samoilov ovat sela-

seet tehtaan portilla koko ajan, puheen vielle. Useat kääntyivät takaisin tehtaalle ja palasivat kotiin. Menkäämme! Nyt on paras aika! Kello on jo kymmenen!"

"Minä menen!" virkkoi Pavel päätävästi.

"Saatte nähdä", vakuutti Fedja. "että koko tehdas seuraa esimerkkiamme päivällisen jälkeen."

Ja hän kirehti pois, äidin sanojen häntä seurattessa: "Hän palaa kuten vahakynällä tulessa."

Hän nousi ja meni keittiöön puheutumaan.

"Minne menette, äiti?"

"Lähden kansanne", vastasi hän.

"Äiti, minä en tule puhelemaan sinulle mitään, äläkä sinäkään puhele minulle. Ymmärräthän, äiti?"

"Olkoon niin, olkoon niin! Jumala sinua siunatkoon!" kuiskasi hän.

Kun hän meni ulos ja kuuli juhlapäivän ääniä ja odotuksen kiihotuksen huminaa, kun hän näki kaikkialla kujilla ja ikkunoissa, joukkoita ihmisiä, jotka katselivat Andreita ja hänen poikaansa, ilmestyi epämielinen kuva hänen silmiensä eteen, joka näytti milloin lipikuultavan viereltä milloin ikäisen harmaalta.

Kansa tervehti heitä — tässä tervehdyksessä oli jotakin erinomaista. Korviinsa sattui katkenneita huomautuksia:

"Täällä tulevat johtajat!"

"Me emme tunne, ketä johtajat ovat!"

"Mitä, ehjän sanonut mitään sopimatonta?"

Toisessa kohdassa huusi joku erästä pihasta kiihkoisella:

"Poliisi nipistää heidät kiinni ja se on koko lorun loppu!"

"Ja entä sitte?" lisäsi toinen ääni.

Vähän tuonempina kuului valittava naisen ääni ikkunasta:

"Miettikää toki! Oletteko te yksinäisiä miehiä, oletteko? He ovat naimattomia, eivätkä viiltä!"

Kun he sivuuttivat Sosnovin talon, silloin pisti päihänsä ulos ikkunasta mies, joka oli menettänyt molemmat jalkansa tehtaassa ja joka sentähden nautti elikettä, ja huusi: "Pavel, sinä roisto, he kääntävät sinun niskasi nurin tästä teostasi, saatpa nähdä!"

Äiti pysähtyi väristen. Tuo huudahdus herätti taistua vihaa hänessä. Hän katseli ylös noihin vaivaisen paksuihin, pöyhittyneihin kasvotihin, jotka painuivat nopeasti pilloon, kirjoilleen. Sitte kirehti hän edelleen, saavutti poikansa ja koetti pysyä tiukasti hänen jälessään. Pavel ja Andrei eivät näyttäneet huomaavan mitään, eikä kuulevan huokauksia, jotka heitä seurasivat. He astuivat tyynesti, ilman kiirettä ja puhuivat kovaa ja tavallisia asioita. Heidät pysähdytti Mironov, vaatimatonta vanhempi mies, jota jokainen kuunnotti siististi ja vakavan käytöksensä takia.

"Kuulkaa, pojat, minä kuulin että teillä on aikomus hurjastella — särkeä ylipäällikön ikkunat."

"Mitä, olemmeko me juopuneet?" huudahti Pavel.

"Me aiomme ainoastaan marssia pitkin katuja lippuinemme ja laulua lauluja", virkkoi vähävenäläinen. "Saatte tilaisuuden kuulla talujamme. Ne ovat meidän uskonnollisuksenne."

"Minä tunnen teidän uskonnollisuksenne", virkkoi Mironov mieltäpästä. "Minä luen teiltänne. Ja te, Nilovna", huudahti hän, hymyillen äidille paljon tietävällä katseella.

"Oletteko tekin aikomuksessanne kapinoida?"

"Vaikka jo lähellä kuolemani, haluan kumminkin kulkea oika oikupäissä kiinni toisuuden kanssa."

"Minäpä tiedän!" virkkoi Mironov.

"Arvaan että he olivat oikeassa sanoessaan että te kannoitte kiellettyjä kirjoja tehtaaseen."

"Kuka niin sanoi?" kysyi Pavel.

"Oh, ihmiset! No hyvästi vaan! Heillä itseeni!"

Äiti nauroi hiljaa; häntä huvitti kuulla että selästä puhuttiin hänen

MITÄ KERTOAA VOISI?

Mitä kertoa voisi tuo suruisa katse, huokaava rinta ja kyynelhelmi mi lesken silmässä kimmeltää?

Mitä kertoa voisi, kun pilttiään pientä kädestä ohjaa ja hellästi haastaa taatosta muistoja rakkaitaan.

Taatto on sortunut sotien teille, puolesta sorretun raatajaheimon, jättäen heidät maailmaan.

Ihmisten huulilla huokuvi pilkka, armoton tylyys ja tunnoton tuimuus, karuja polkuja kulkeissaan.

Mitä kertoa voisi tuo suruisa katse, kyynelhelmet ja äänetön askel raskasta taakkaansa kantaissaan?

Kaarto Valli.

Meteli kellarikerroksessa.

(Vaallipakinaa Suomesta).

(Näyttämö: Suuren vuokrakasarin kellarikäytävä, kummallakin puolella pienillä koppeja — puusojia, perunasäilytyspaikkoja y.m. Pari eukkoa, s. o. Laakosk aja rouva Lieheli seisovat keskellä käytävää. Toisia on mainituissa pienessä koppeissa noutamassa puita ja perunoita.)

Rva Lieheli: No nyt teidän kommunistien kävi huonosti. Ette te enää voita meitä kunnallisvaaleissa.

Laakoska: Kuinka niin?

Rva Lieheli: Niin vaan, ehjän teillä ole oikeita ehdokkaitakaan. Pelkkii rasvanahkaisia työllisiä oli koko lista; vilkasia minäkin sitä kommunistilehteä sen verran. Johtajanne ovat kaikki hommanneet itsensä linnaan.

Laakoska: Hommanneet itsensä linnaan! Kuinka te puhutte?

Rva Lieheli: Niin, niin! Hommanneet, juuri niin, hommanneet! Sillä ei sinne muuten viedä, ehjän sosialidemokraatteja ole linnassa. Ja niillä on väkeä. Niiden kunnallisvaaliehdokkainakin on yhtä hienoja herroja kuin porvareillakin. Kyllä ne nyt voittaa vaaleissa. Niitä minäkin äänestän. Meidän ukkokin sanoi äänestävänsä. Insinöörikin oli käskenyt äänestää niitä ja luvannut katsoa vähän parempaa työkästä.

Ääniä kellarista: Hilpeäsit puhua!

Rva Lieheli: Enkä hilpeä. Meistä tulee parempia ihmisiä. Kaikki heräsväet pitävät minua ihan jo vertaisenaan, kun kuulivat, ettemme me ole kommunisteja.

Äänet: Haa sitä matoa! Vai parempana ihmisenä.

Laakoska: Mutta ei teidän rouva Lieheli pitäisi olla niin varma siitä, että me lähämme kunnallisvaaleissa, vaikka ehdokkaamme ovatkin pelkkii työllisiä. Työlliset luottavat omiinsa. Ja työllisiä ne olivat meidän toimihenkilöimmekin, jotka porvarit ovat raastaneet vankiloihin.

Rva Lieheli: Mutta eihän teillä ole rahaakaan millä tekisitte agitatioita. Mutta meillä on ja monet herratkin ovat luvanneet antaa avustusta. Me sosialidemokraatit panemme taas loistoauton ja vaikka ihmäläiset agiteeraamaan puolestamme. Mutta mitäs te voitte? Jonkun katukulkeen saatte, ja senkin poliisi hajoittaa. Ei sitä rahatta mitään saada. — Mutta ei mulla ole aikaa teille puhua.

(Menee.)

Äänet: Sitä akkaa! On se aika hehku!

Laakoska: Miten se tosiaan ma-

tä. Pavel kääntyi hymyillen hänen puoleensa:

"Oh sinut pannaan vankuteen, äiti!"

"Yhden tekevä", vastasi hän.

(Jatk.)

taa olla kunnallisvaallagittsioonin kanssa? Etteivät noskelaiset vaan pääsisi pimitämiin pelii suurilla rahoilansa. Meidän järjestöme ovat kai todellakin kovin köyhiä.

Mäntyskä: (turssi eukko, tulee käytävälle): Köyhäpäi kyllä, mutta meitä on niin vietävään paljon joukkoa, ja se merkitsee enemmän kuin noskelisten suuret rahat.

Laakoska: Mutta miten se korvaa vaallagittsioonin?

Mäntyskä: Siten se korvaa, että mekin täällä, eukko kun eukko, lähdemme liikkeelle ja panemme tämän kulkukunnan kaikki muijat äänestämään Työväenpuoluetta. Ei sinä loistoautoja vaallagittsioonin tarvita, eikö hienoja herroja ehdokkaina. Kyllä me rasvanahkainne työllisehdokkainemmekin aina noskelaiset voittamme, kun vaan liikkeelle lähdemme. Vai mitä te siellä kellarissa sanotte?

Äänet: Joo, ja me lähdemme myös!

Mäntyskä: Lähdemme ja panemme muijat heilumaan koko tässä kaupungissa. Ei täällä nosket herrasehdokkainne ja insinöörin lahjuksineenkaan montaa ääntä saa!

Äänet: Ei saa! Emilia.

REEDLEY, CALIF.

Joulun vastaanotto juhlaa vietetään 23 p:nä joulukuuta, lauantai-iltana, jossa tulee olemaan paljon arvokasta ohjelmaa. Lauletaan joulukuusi entisen tavan mukaan, jonka juurelle voivat kaikki tuoda lahjansa lapsilleen ja tuttavilleen. Kaikki tarjottu ja sisäänpääsy on vapaa.

Sunnuntaina 24 p:nä on ohjelmitamat ja joululitana on näytökskapale "Turkki tulee" ja paljon muuta arvokasta ohjelmaa. Uuden vuoden aikana toimii nuorisoliitto hauskat litamat. Naisten ompeluseuran markkinaillat on 6 p:nä tammikuuta, jossa tullaan nostamaan kaikki ne voitot, mihin arpalippuja on myyty. Siis tulkaa kaikkiin katsomaan, kuka on se onnen tyttö tällä polka joka parhaan voiton saa. Tulse paljon hyvää ohjelmaa ja hauskuutta.

Naisten kokous on 7 p:nä tammikuuta kello 2:30 Kansanliiton talolla. Sinne tietenkin mennään kaikki iltapäivikahville koska naiset sinne laittavat taas omatekoiset leivokset.

Kiitospäivän ateria oli meillä haalilla, joka ilta tulikin hyvin muistoreikkaaksi. Oli paljon osanottajia yhteiseen illalliseen, josta jäi slevonev summa haalin rakennusrahastoon. Nyt pian nähdään haalimme toisessa kymessä, koska siellä jo miehet työskentelevät.

Olisi hauskaa, jos nuorisoliiton senistä joku kirjoittaisi Toverittären palstoille koska toisetkin nuorisoliitot antavat tietoja toiminnastaan.